

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Jesu Siculi
Caltasinettensis, In ... Universitate Messanensi Theologiæ
Primarii Professoris, Tractatus Quinque In Quinque
Ecclesiæ Præcepta**

Tamburini, Tommaso

Dilingæ, 1697

Caput XII. De Sacra Communione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40032

rium distans per viam emetiendam, tempore quadrantis unius horæ, esse nimis incommodum, secus ad aliquot passus: id quod facere facilè solemus, inquit, in nostris gymnasijs, quando in præcipuis quibusdam festis à gymnasio sacram hostiam ad Ecclesiam nostram ritè, & reverenter deferimus.

CAPUT XII.

De Sacra Communione.

Seu Viatico infirmorum.

1. **Q**UOD præceptum communicandi sub vitæ finem urgeat fideles omnes adultos, diximus *cap. 1. & 2.* ut etiam, an urgeat Fidelem, qui antea communicaverat, præsertim eodem die, diximus *eodem cap. 2. num. 10.* Nunc cætera hinc de eodem argumento in proprio loco sunt addenda.

Recolo autem, hanc communionem sub vitæ finem vocari Viaticum, quod in quo consistat, explicuimus *eodem cap. 2. & quis ejus ordinarius minister, ibidem.*

Qualis debeat esse infirmitas;

2. **I**NQUIRES jam primò: cum dictum sit *ibidem num. 5.* ex quocumque capite sit probabilis timor vitæ, indigere nos Viatico, inter quæ maximè numeratur infirmitas; inquires, inquam, qualis esse hæc infirmitas debeat, quæ dat infirmo facultatem non jejuno communicandi?

3. Respondeo. Communem doctrinam esse, infirmitatem debere esse

gravem, quæ scilicet constituat hominem, vel in articulo, vel in periculo mortis. Articulus est, quando brevi ægrotus inevitabiliter est moriturus; periculum est, quando probabiliter, & prudenter mors non post multum tempus esse futura, timetur; id quod judicabit, vel Medicus, vel ejus parentes magis pro communiione, quàm contra; benignè scilicet pro infirmo; & temper quidem est potius attendendum periculum, quàm articulus; ut scilicet ægrotus cum attentione, & devotione sacro Viatico reficiatur.

4. Hinc sequitur, omnes eos, sive pueros, sive fatuos, sive alios, quibus supra concessimus Communionem, concedi in fine vitæ, posse eam sine jejuniò suscipere, etiam si sani communicassent, modo quo explicuimus in supra dicto *cap. 2.*

5. Subinquires, si hic constitutus in mortis periculo, possit commodè jejunos communicare, obligaturne communicare jejunos?

6. Respondeo: ita ego in *opus. expedita communionis* cum multis existimabam; licet addiderim, non scrupulosè agendum hac in re, sed temper infirmo esse favendum. Nunc re maturius expensâ, lectisque aliquibus Doctoribus, puto, esse probabile, posse. Instat omnium sit Delgadill. qui *de Euchar. cap. 3. num. 4.* sic ait: Licentia communicandi in articulo mortis non jejune his verbis conceditur à Concil. Constantienf. *sess. 13. Sacrorum Canonum Autoritas, & approbata consuetudo Ecclesia servavit, & servat, quòd hujusmodi Sacramentum non*

sumatur à non jejuno, praterquam in infirmitate. Expendantur ultima verba; qua saltem in articulo mortis tollunt obligationem jejunii communicandi; unde non approbo limitationem aliquorum, existimantium teneri infirmum tunc communicare jejunum, si commode potest. Immerito tamen prædicta verba limitant: praterquam quod ex hoc causaretur in infirmis ingens scrupulorum inquietudo, an possent, vel non possent jejunii expectare communionem, ut ex Thom. Hurtado expendit Léander disput. 1. quest. 38. Hactenus Delgadillo.

7. Hanc Doctrinam idem Auctor extendit num. 42. ad quemcumque infirmum, qui tenetur pro articulo mortis communicare, atque ad eò ad eos pueros, eosque amentes, semifatuos, surdos, mutos, quos nos supra cap. 7. diximus, obligari in articulo mortis ad communionem.

8. Queres primò. Prædicta doctrina intelligiturne in solo articulo, an etiam periculo?

Queres item secundò. (Cum Concilium dicat, praterquam in infirmitate) an etiam quando quis non est infirmus, sed est in periculo mortis ob periculosam navigationem, periculosum prælium, &c. de quibus diximus c. 2.

9. Respondeo: De his nihil adhuc legi explicitum à Doctoribus, sed tamen consequenter ad dicta, ajo ad primum, etiam in periculo: in hac enim materia Viatici idem omnes Doctores sentiunt nomine periculi, & nomine articuli. Ad secundum parimodo idem dicendum esset, si mors non deumque

Tambur. de Precept. Eccles.

instet, quia identitas rationis id convincit; quæ est, ut in fine vitæ Fidelis cum omni libertate facultatem habeat communicandi, ad se roborandum, & reficiendum ex præsentia Domini; sed quia in his casibus extra infirmitatem video, usum esse contrarium, ideò hoc in praxim deducere extra infirmitatem non audeo, nisi in damnatis ad mortem, de quibus mox à num. 19. qui propter illum agonem vicina mortis æquiparantur infirmis periculosis.

10. Ne tamen ex textu Concilij prædicti colligas, posse infirmum non jejunum Eucharistiam suscipere, quamvis infirmitas iudicio medici, vel peritorum non sit periculosa; ex eo quòd Concilium sine limitatione absolute concedat in infirmitate, posse quemcumque aegrotum sine jejunio communicare; ne id, inquam, colligas; praxis enim Fidelium, & consuetudo approbata, qua innititur Concilium, solum de infirmitatibus periculosis erat, fuitque per tot annos, & nunc etiam est.

Quoties in eadem infirmitate communicare liceat?

1. Inquires secundò: Si durante eadem periculosa infirmitate, semel quis fuit sacramenta relictus, poteritne licite iterum non jejunus illam repetere?

12. Respondeo. Quamvis me non lateat, aliquos docere, posse dumtaxat post mensem; aliquos post decem, vel octo dies; aliquos post septem; aliquos post sex; aliquos post tres; nihilominus invenio etiam D.

Kk

con-

in biblia

EVRI
in
de
E III
3016

concedentes posse etiam quotidie non jejunum. Legite Dian. p. 11. tract. 6. resob. 17. qui reprehendit Thom. Hurtadum dicentem, in una infirmitate solum semel esse infirmum communicandum, sicuti semel in eadem est Extrema Unctione unguendus. Demum, quod etiam quotidie communicare posset non jejunus, invenio apud Delgadillo, qui colligit, ut probabile *loc. cit. num. 45.* ex illo toties memorato principio, quod periculosè ægotantibus communicatio conceditur non solum ad satisfaciendum præcepto, sed ne tanto Sacramento, atque utilissimis ejus fructibus privetur ægotus; colligit, inquam, licitè posse ægotum, ægotatione periculosa durante, non solum iterum, verum etiam sæpius, immò quotidie absque jejunio, seu per modum Viatici communicare. Et quidem, quod sæpè, certum ferè esse, ait, apud multos; quod autem quotidie, probabiliter, defendit Leand. *tract. 7. disp. 1. quest. 40.* cum Castrop. Basseo, Exco-bar, Gasp. Hurtad, Dicastillo, aliisque ab ipso cit. quibus ipse Delgadillo se subscribit, confirmans id, ex dicto *Concil. Constant.* quatenus absolute, & sine limitatione temporis concedit prædictis infirmis, ut absque jejunio communicare valeant.

An Sacram Hostiam ad infirmum deferri liceat ab ipso adorandam?

13. **I**nquires tertio: An acquiescendum sit graviter ægotanti, si, quia ob vomitum, vel aliam causam communicare ipsi non detur, petat, ut

ad ipsum deferatur sacra Eucharistia, ad cujus saltem præsentiam in eo agone consoletur?

14. Respondeo certè in superiore ætate acquiescebant majores nostri; & Sanct. Bonaventuræ, tantæ doctrinæ viro, ob vomitum in fine vitæ communicare non valenti, delata sacra Eucharistia fuit ab ipso saltem adoranda; & simile quid factum in sacris historijs legimus, & per omnes Belgij Provincias fuisse id usu receptum, testatur Capetvilla apud Gobat *de communione casu. 12.* Verum hodie ob reverentiam factum est, ut Pius V. & Sacra Congregatio Concilij id prohibuerit: unde id non esse nunc permittendum, docent Sà, Rodriguez, Posselin, & jam omnes, inquit Leander *disp. 1. quest. 42.* & ita in praxi esse servandum monet de Lugo *lib. 1. Resp. mor. dub. 11.* tamen Delgadillo *loc. cit. num. 48.* dicat, ipsi esse suspectum ejusmodi prohibitionis decretum, donec authenticè constet.

An sanctissimus Christi sanguis in aliquo casu infirmo concedendus?

15. **I**nquires quarto, an graviter ægotanti, & non valenti sacram particulam deglutire, liceat propinare Sanctissimum Christi Sanguinem?

16. Respondeo: Nequaquam licere; quia est contra gravissimam Ecclesiæ consuetudinem, ut alia interim taceam, quæ legi possunt apud de Lugo *loc. cit. dub. 10. num. 2.* Illud non est omittendum, hujus rei rationem non esse solum ob reverentiam, ne scilicet subit periculum effundendi aliquid de

Sacro

Sacro sanguine, quod facile evenire solet in rebus liquidis; sed hodie ejusmodi prohibitio, ut habet de Lugo *loc. cit. num. 8.* magis fundatur in odio Hæreticorum, ut extirpetur hæresis dicentium, non contineri totum Christum, sub singulis speciebus, vel usum Calicis esse necessarium, & Ecclesiam errasse ministrando unam speciem sine alia, quæ sunt tanti ponderis motiva, ut Ecclesia merito cum tanto rigore usum Calicis prohibuerit. Hæc de Lugo.

17. Is autem, qui tanta siccitate laborat, ut sacram particulam assumere nequeat, poterit adjuvari, ut alibi me dixisse, meminisse; si porrigatur parva pars particulæ, vino, vel simili liquore infusa: si adhuc sic non proficias, illum DEO devotè commenda, & ad templum regredere, sacram in sacrario reposituras.

Quando, quæ dicta sunt, conveniant damnatis ad mortem?

18. Certum est, hos communicare posse, immò debere, cum adfit promeritis omnibus, communicandi, seu accipiendi Viaticum, præceptum.

19. Nota autem duo. Primò, posse damnatum ad mortem non jejunum communicare, & quidem debere, si ei tempus opportunum communicandi jejunè non concedatur. Vide tamen, quod benignius dicam *num. 17.* & recolle, quæ modò dixi *num. 12.* Addit de Lugo de *Eucharistia disp. 5. num. 72. & 74.* non teneri Judicem ad differendam delinquenti mortem, etiam si

commodè possit, ut is jejunus communicet.

20. Nota secundò: Eundem Judicem teneri tamen sub mortali, concedere ejusmodi damnato tempus ad commuacionem percipiendam; quia Judex impedire non potest adimpletionem tanti præcepti. Unde meritò Pius V. Anno 1569. suo proprio motu reprobavit contrariam consuetudinem in Hispania acceptam. Excipe, nisi aliud quod grave damnum timeatur; neque enim audiendus est Fagundez *Præcept. 3. Eccl. libr. 1. cap. 4. num. 3.* diceas, etiam in casu, quo Judex timeat, aut certò sciat, reum ea occasione se datum in fugam, teneri sub mortali opportunum tempus concedere; non est, inquam, audiendus; quia præceptum charitatis non obligat eum tanto dispendio; & impedimentum communionis in hoc casu ipsi reo imputatur; non Judici volenti justitiæ actum, idque propter bonum publicum, exequi; præsertim etiam, quia ipsa realis Eucharistiæ susceptio non est simpliciter necessaria, cum satis sit in voto; idè non apparet, cur in Judice tanta tunc urgeat obligatio.

21. Idem dic, si reus nolit Sacramentum Pœnitentiæ suscipere; neque enim tenetur Judex, illum à morte tunc liberare; quia ad Judicem pertinet, delicta punire; ad reum, se ad mortem intra tempus oblatum præparare; quod competens certè tenetur Judex offerre.

22. Discrimen tamen notabile agnoscit Quintanadvennas *tract. 4. sing. 15.* inter Sacramentum Pœnitentiæ, & Eucha-

Evcharistia; nam, quia Pœnitentia est magis necessaria, advertit, Judicem omninò obligari aliquantò longius tempus reo concedere pro confessione; lege enim charitatis tenetur prospicere salutem proximi; & ex alia parte, ut supponimus, ferè nunquam urget occidendi necessitas, nec periculum fugiendi.

23. Rectè igitur Sylvester *ver. Judex quest. 11. S. 60.* inquit: piè petenti tempus competens ad confessionem non est negandum, nisi crederetur, non ex devotione petere, sed spe ereptionis, quia sub patibulo petijt, qui non petivit in carcere. Hæc Sylvester; & tamen etiam ibi aliquod tempus competens ad confessionem illi esse concedendum, ne sit dubium.

An reus possit Communicare eodem die, vel eadem hora mortis?

24. **S**ed inquires quintò: Si reus non communicavit pridie ejus diei suæ mortis, vel antea, potestne, & debet communicare eodem, quo interficiendus est, die, vel hora?

25. Respondeo: Potest, & debet, quia urget præceptum, donec in hac vita sumus, nec eodem diem solùm; verùm etiam una hora ante supplicium, si antea non potest; quia intra spatium unius horæ certum est, ut supra notabamus, species Sacramentales consumari: quidquid dicat Sà, affirmans, Evcharistiam huic debere dari saltem tribus, vel quatuor horis antea, quod certè fateor, curandum esse; sed nostra doctrina, quæ jam hodie commu-

nis est, eamque satis multi docent apud Leand. *tract. 7. disp. 2. quest. 14.* agit, quando antea non potest: *Si illico, ait Quintanadvennas loc. cit. sing. 10. n. 15. post Evcharistia susceptionem esset rem suspendendus; non dubitarem ei Evcharistiam ministrare, si differre nollet Judex supplicium; Sacramenti enim hujus necessitas, & utilitas efficit, ne in hoc irreverentia nulla verenda sit; quod enim species illius in corpore vivo, vel mortuo consumantur non est inconveniens, & tunc poterit minima particula porrigi reo, ut consumetur eius.* Hæc ex illo.

26. Si quis infidelis (ut hac occasione id scias) convertatur in ipso patibulo adf. em, idem erit dicendum; nam poter. baptizari, & postea instructus eo modo, quo tempus permittet, de Mystero Evcharistico, poterit, & debet communicare, ut colligitur ex dictis, & docet Diana *p. 5. tract. 3. resol. 43.* sequutus Joann. Sanchez *disp. 40. à n. 3.*

Quid, si damnatus pridie communicaverit?

27. **I**nquires sextò: si pridie prædictus reus communicavit, & ita jam implevit præceptum ex nostra lenientia allata *supra cap. 2. num. 6.* poteritne die ipsa mortis iterum communicare non jejunus? Communicare enim jejunum posse, dubium non sit.

28. Respondeo. Si heri e.g. communicavit jejunus, poterit communicare non jejunus hoc die (supplicij). Idem probabiliter dic, si heri communicavit non jejunus, poterit enim etiam

non jejuniis communicare hodie: nam hodie, præteritum si ex oblivione, vel propter aliam causam repèriatur cibus, uti poterit jure morientium, quibus in eo articulo conceditur etiam non jejuniis communicatio. Et ratio hujus juris etiam in eo, qui non adimpleverat præceptum, est, quia concessio non jejuniis communicandi non est solum propter satisfactionem præcepti; verum etiam multo magis, sicuti diximus num. 12. ut in illo die, quo quis tanta mortis agonia laborat, hoc subsidio, & consolatione roboretur, quam affert Christi Domini præsentia. Ita Quinana. loc. cit. probabilissime, citans Suar.

29. Quæres: si hæc conceduntur damnatis ad mortem, cur eidem omnino negatur Extrema unctio?

Respondeo. Nimis clara est ratio, nam, quamvis hi æquiparentur in aliquo cum infirmis, ut supra dixi. Totamen verè infirmi non sunt, pro quibus solis institutum est Sacramentum Extremæ unctionis, ut habetur Jacob. 5. *Infirmatur quis in vobis: induat Presbyteros Ecclesie, ut orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei salvabit infirmum, & si in peccatis sit, remittentur ei.*

An pœnitenti hæretico relapso, ad mortem damnato, concedenda sit Communio?

30. **I**nquires septimò. Hæretico relapso pœnitenti (quinam hic sit, vide apud Carenam mox cit.) concediturne sacra Communio, quando

relaxatur brachio sæculari perimendus?

Respondeo. Quoad Sacramentum Pœnitentiæ concedi omnino debere; loquimur enim de pœnitente, qui strangulatur quidem, sed mortuus deinde comburitur, nam relapsus impœnitens omni Sacramento indignus, vivus comburitur. Quoad communionem verò, quæ est quæstio ad nos hic pertinens, ut habet Carena part. 2. de Hæret. pœnitent. tit. 2. à num. 39. in Inquisitione Italica conceditur ejusmodi relapso pœnitenti etiam Evcharistia, non verò Ecclesiastica sepultura: At in Inquisitione Hispanica negatur prædicto Evcharistia propter periculum, inquit, quod posset evenire ex alteratione, quam recipit relaxandus brachio sæculari, sed ego dicerem potius ob terrorem aliorum.

CAPUT XIII.

Quædam an liceant Communione peracta, an spuerè?

1. **I**nquires primò. An liceat statim à communionem expuere?

Respondeo. Nullum esse præceptum prohibens tunc expuere, ut notat Leander tract. 7. disput. 66. quæst. 44. Intellige, postquam non est periculum, quod aliquod fragmentum sacra Hostia in ore remanserit. Convenit tamen ob reverentiam tantisper expectare; de qua re, ut etiam de cataroso, & tussiente latè diximus supra cap. 7. à n. 46.